Blogi

Pankit nostaneet ennätyksellisen määrän edullisia kohdennettuja luottoja

Rahapolitiikka | 11.03.2021 | Kristian Tötterman

KIRJOITTAJA

Kristian Tötterman
Markkina-analyytikko

Uusi koronaviruksen leviämisaalto ja sitä seuranneet lukuisat yhteiskunnan sulkutoimenpiteet merkitsivät epävarmuuden jatkumista rahoitusmarkkinoilla ja taloudessa.

Koronapandemian toinen aalto rantautui Eurooppaan syksyllä 2020. Uusi leviämisaalto ja sitä seuranneet lukuisat yhteiskunnan sulkutoimenpiteet merkitsivät epävarmuuden jatkumista rahoitusmarkkinoilla ja taloudessa. EKP:n neuvosto reagoi heikentyneeseen tilanteeseen joulukuussa keventämällä rahapolitiikkaa laaja-alaisesti euroalueen inflaatio-, työllisyys- ja talouskasvuedellytysten tukemiseksi. Yhtenä elvytyskeinona neuvosto teki kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden kolmannesta sarjasta eli TLTRO III:sta (targeted longer-term refinancing operations, TLTRO) entistäkin elvyttävämmän.

Kohdennetuilla pitempiaikaisilla rahoitusoperaatioilla pankeille tarjotaan juoksuajaltaan pitkiä vakuudellisia luottoja, joilla pyritään kannustamaan pankkeja kasvattamaan luotonantoa yksityiselle sektorille, eli yrityksille ja kotitalouksille (pl. asuntoluotot). Operaatioissa eurojärjestelmä asettaa operaatioihin osallistuville pankeille tavoitteet yksityisen sektorin luotonannon kasvattamiseksi, ja tavoitteisiin päässeet pankit saavat alemman koron luotolleen[1].

TLTRO III on nimensä mukaisesti kolmas kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden sarja, joka sisältää kymmenen kolmen vuoden pituista rahoitusoperaatioita. Operaatiot ajoittuvat neljännesvuosittain aikavälille syyskuu 2019 – joulukuu 2021. Kuusi operaatioista on siis jo pidetty, ja neljä on vielä edessä kuluvan vuoden maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa.

Pandemian aikana operaatioita on uudistettu niiden taloutta ja luotonantoa elvyttävän vaikutuksen vahvistamiseksi[2]. Uudistuksista merkittävin on operaatioiden korkojen alentaminen

pandemian ajaksi. TLTRO III -luottojen korko on luotonantotavoitteensa saavuttaneille pankeille −1 %[3] pandemiaa varten määritellyillä erityiskorkojaksoilla, kun taas muulloin luottojen korko on näille pankeille keskimääräinen EKP:n talletuskorko (tällä hetkellä -0,5 %).

Pankeille, jotka eivät pääse luotonantotavoitteisiinsa, on operaatioiden korko erityiskorkojaksoilla keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko vähennettynä 0,5 prosenttiyksiköllä ja muulloin keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko (tällä hetkellä 0 %). Toisin sanoen operaatioiden korko on alennettu pandemian ajaksi kaikille pankeille riippumatta siitä, pääsevätkö ne luotonantotavoitteisiinsa vai eivät (kuvio).

Pandemian myötä operaatiot ovat saaneet myös uudet, helpommin saavutettavat luotonantotavoitteet. Uusien luotonantotavoitteiden myötä pankkien ei tarvitse enää kasvattaa yksityisen sektorin luotonantoaan, vaan lainakantojen pitäminen ennallaan riittää edullisimman lainakoron saavuttamiseksi. Muutoksella eurojärjestelmä pyrkii varmistamaan, etteivät pankit supistaisi luotonantoaan kriisin keskellä, mikä voisi pahentaa kriisiä entisestään.

Joulukuussa EKP:n neuvosto päätti siis keventää TLTRO III -operaatioiden ehtoja entisestään. Ensimmäistä erityiskorkojaksoa (24.6.2020–23.6.2021) seuraa nyt toinen erityiskorkojakso (24.6.2021–23.6.2022), jonka aikana operaatioiden korko voi niin ikään olla -1 %. Saavuttaakseen alhaisimman koron toisella erityiskorkojaksolla, tulee pankkien pitää yksityiselle sektorille myöntämien luottojen (pl. asuntolainat) kokonaismäärä vähintäänkin ennallaan aikavälillä 1.10.2020–31.12.2021[4]. Käytännössä muutos siis ulottaa TLTRO III -operaatioiden erityisalhaisen koron ajanjaksoa vuodella eteenpäin luottokantansa ennallaan pitäville pankeille.

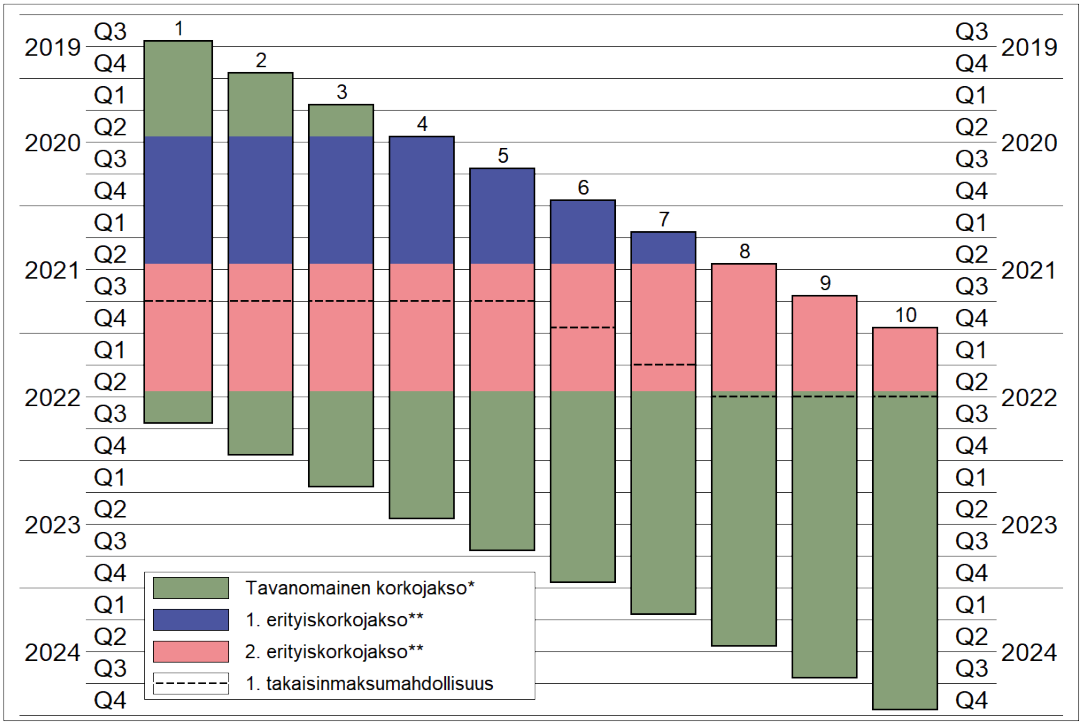
Uuden erityiskorkojakson lisäksi TLTRO III sai joulukuussa kolme uutta operaatiota (TLTRO III.8, III.9 & III.10), jotka järjestetään tämän vuoden kesä-, syys- ja joulukuussa. Myös operaatioista enimmillään nostettavissa olevaa lainamäärä nostettiin 50 %:sta 55 %:iin operaatioiden ehdot täyttävästä lainakannasta[5]. Tämän seurauksena myös enimmäislainakiintiönsä jo aiemmin hyödyntäneillä pankeilla on maaliskuusta alkaen jälleen mahdollisuus osallistua TLTRO III -operaatioihin.

Uudistettua TLTRO III -operaatioiden palettia erityiskorkojaksoineen ja vapaaehtoisine takaisinmaksuineen on havainnollistettu alla olevassa kuviossa[6]. Täyden kahden vuoden pituisen hyödyn erityiskorkojaksoista saa operaatioista 1–4, joiden jälkeen erityiskorkojaksojen osuus lainojen juoksuajoista alkaa operaatioittain laskea siten, että se on lyhimmillään noin kuusi kuukautta viimeisessä operaatiossa. Käytännössä operaatioista 1–4 nostetut luotot ovat siis kaikista edullisimpia, mikäli oletetaan, että luottoja ei makseta etukäteen takaisin[7]. Osallistumalla myöhempiin operaatioihin pankit voivat kuitenkin varmistaa edullisen TLTRO III -rahoituksen

jatkumisen mahdollisimman pitkälle tulevaisuuteen.

Kuvio 1.

TLTRO III -operaatiot, niitä koskevat erityiskorkojaksot sekä ensimmäiset takaisinmaksumahdollisuudet

*Tavanomaisella korkojaksolla korko on alimmillaan keskimääräinen EKP:n talletuskorko ja korkeimmillaan keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko.
**Erityiskorkojaksoilla alin korko on -1 %, tai EKP:n keskimääräinen talletuskorko − 0,5 %, mikäli näin muodostuva korko on alle -1 %. Korkein korko on keskimääräinen perusrahoitusoperaation korko − 0,5 %.
***EKP:n talletuskorko on tällä hetkellä -0,5 % ja perusrahoitusoperaation korko 0 %.

Lähde: EKP.
11.3.2021
eurojatalous.fi

Pandemian myötä uudistetuista TLTRO III -operaatioista on tullut eurojärjestelmän kaikkien aikojen edullisimmat rahoitusoperaatiot – koskaan aikaisemmin eurojärjestelmä ei ole myöntänyt luottoa pankeille EKP:n talletuskorkoa alemmalla korolla, saati sitten -1 %:lla. Huokeat lainaehdot ovat näkyneet myös operaatioiden ennätyksellisen suurena kysyntänä. Tähän mennessä pidetyissä kuudessa operaatiossa rahoitusta on jaettu eurojärjestelmässä yhteensä noin 1 750 mrd. euroa, ja määrä kasvanee vielä entisestään tämän vuoden operaatioiden myötä. Vertailun vuoksi kahdeksasta TLTRO I -operaatiosta nostettiin luottoja noin 430 mrd. euroa ja neljässä TLTRO II -operaatiossa lainasumma ylsi noin 740 mrd. euroon.

TLTRO III -operaatioiden poikkeuksellisen kevyet lainaehdot kuvastavat aikamme poikkeuksellista tilannetta, joka vaatii ennennäkemättömiä elvytystoimia talouden tukemiseksi. TLTRO III:n avulla eurojärjestelmä tukee pankkien edellytyksiä rahoittaa eurooppalaisia kotitalouksia ja yrityksiä

pandemian keskellä, mikä tukee euroalueen työllisyyttä ja talouskasvua. Taloustilanteen parantuminen vuorostaan kiihdyttää inflaatiota, ja siten operaatiot auttavat eurojärjestelmää myös inflaation palauttamisessa hintavakaustavoitteen edellyttämälle tasolle eli hieman alle kahteen prosenttiin.

Asiasanat

euroalue, kohdennetut pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot, korona, koronapandemia, rahapolitiikka, TLTRO, TLTRO III